

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121011078
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8121011078.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Evy Rešatkovej a JUDr. Petra Tobiaša na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.05.2022, v trestnej veci proti obžalovanému O. K. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 3T/55/2021 zo dňa 08.02.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný O. K. uznaný za vinného zo zločinu zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- v presne nezistený deň a presne nezistený čas, po polnoci, v priebehu mesiaca júl roku 2019 v byte na Ul. P. č. XX v Prešove, ohmatával na prsiach dcéru svojej priateľky maloletú P., nar. XX.XX.XXXX, s ktorými žil v spoločnej domácnosti, počas toho ako spala, maloletá cítila jeho ruku pod tričkom, čo jej bolo nepríjemné a následne aj dňa 01.11.2019 v čase asi o 03.30 hod. prišiel do detskej izby, kde v tom čase spala maloletá Š.V., nar. XX.XX.XXXX, naklonil sa nad ňu, kľučal pri jej posteli a pozeral na ňu ako spí, načo sa maloletá zobudila, pretože cítila jeho hlasné dýchanie a poprosila ho, nech si ide ľahnúť, lebo jej bol jeho pohľad a správanie vtom čase nepríjemné, keď sa prebrala a odišla do kuchyne, obžalovaný stál pred dverami, po chvíli jej povedal, že sa jej chce strašne dotýkať, následne po tomto sa maloletej P. prehralo v hlave, čo sa stalo, z jeho vyjadrení sa preľakla a odišla s plačom do spálne, ku svojej matke O. P., kde spala a oznámila jej to, čo sa stalo a čo jej obžalovaný povedal v detskej izbe a takto konal aj napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že maloletá v čase spáchania skutku nedovršila 15-ty rok svojho života.

Za to mu bol uložený podľa § 201 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. j), l), § 39 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. d) Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, ktorého výkon bol podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmienenečne odložený za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zákona bola určená skúšobná doba podmienenečného odsúdenia v trvaní 5 rokov.

Zároveň mu bol podľa § 51 ods. 3 písm. f), ods. 4 písm. a) Tr. zákona uložený zákaz v skúšobnej dobe sa kontaktovať s poškodenou maloletou P. P. v akejkoľvek forme a tiež príkaz v skúšobnej dobe sa k nej nepribližovať na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydľia, alebo v mieste, kde sa zdržiava alebo ktoré navštevuje.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zákona mu bolo uložené aj ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku, proti jeho výroku o treste v neprospech obžalovaného, ihneď po jeho vyhlásení podal okresný prokurátor odvolanie, ktoré následne bližšie písomne odôvodnil. V písomnom odôvodnení uviedol, že úvahy súdu pri ukladaní trestu nepovažuje za správne. Priznanie obžalovaného k skutku je síce poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, avšak absentuje úprimná ľútosť obžalovaného nad spáchaným skutkom. Priznanie obžalovaného k spáchaniu skutku podľa prokurátora možno považovať za účelové priznanie (vzhľadom na výpoveď v prípravnom konaní), za účelom získania priaznivého trestu. Poukázal na to, že obžalovaný v prípravnom konaní tvrdil, že je nevinný a zo strany zákonnej zástupkyne maloletej ide o osobnú pomstu. V súvislosti so spáchaným skutkom má zato, že nemožno prehliadnuť následok spôsobený trestným činom, skutočnosti uvádzané zákonnou zástupkyňou mal. P., O. P. na hlavnom pojednávaní, o zdravotných problémoch maloletej, o jej opakovaných hospitalizáciách na psychiatrickom oddelení a o správaní sa maloletej v súčasnosti, ktoré sa prejavuje po spáchaní skutku. Zo záverov znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, z odvetvia psychiatrie, vypracovaného na mal. Š. V. vyplýva, že u maloletej v čase vyšetrenia znalkyňa zistila úzkostnú poruchu, posttraumatickú stresovú poruchu, ktorá vznikla ako reakcia na stresovú udalosť. Jej vznik je v príčinnej súvislosti s vyšetrovanou vecou. Sexuálny záujem od človeka, ktorého považovala za svojho otca a bezvýhradne mu dôverovala, maloletá nečakala. Vtedy vznikol ten moment ako spúšťač traumy. Znalkyňa uviedla, že psychický, mravný a sexuálny vývin maloletej nie je ohrozený vo vzťahu k skutku a priebeh posttraumatickej stresovej poruchy môže byť premenlivý, u maloletej dochádza k retraumatizácii. Znalkyňa uviedla, že u tretiny ľudí dôjde k úplnému odozneniu príznakov, niekedy spontánne aj bez liečby, naopak u tretiny úzkostná porucha chronifikuje a dlhodobo pretrváva. Pri znaleckom dokazovaní znalkyňa vzhľadom na maloletej dva flashbacky mesiac po udalosti v úplne inom prostredí, keď sa maloletá v noci zobudila na pocit, že nad ňou stojí jej nevlastný otec. Podľa znalkyne - vekové dôvody maloletej, povaha skutku, ako aj uvedomenie si, že páchatelom je jej nevlastný otec, prežitie psychickej traumy, následne výsluch maloletej mohli viesť k znovu prežívaniu zážitkov, s ktorými sa medzičasom vysporiadala aj zabudla, ako to vyplývalo zo záverov znaleckého posudku z odboru klinickej psychológie vypracovaného na maloletú. Vyššie uvedené skutočnosti bolo podľa odvolateľa na mieste zohľadniť uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému. Preto navrhol, aby odvolací súd § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený.

Na základe podaného odvolania preskúmal krajský súd napadnutý rozsudok v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Po takomto prieskume odvolací súd zistil, že podané odvolanie nie je dôvodné.

V prvom rade je potrebné uviesť, že pred prvostupňovým súdom neboli vykonávané dôkazy súvisiace s výrokom o vine obžalovaného, pretože tento na hlavnom pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 11.01.2022 po poučení urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Po tom, čo obžalovaný aj kladne odpovedal na otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. poriadku, okresný súd podľa § 257 ods. 7, 8 Tr. poriadku prijal vyhlásenie obžalovaného a vykonal len dôkazy súvisiace s výrokom o treste a o ochrannom liečení.

Pokiaľ ide o výroky o treste a o ochrannom liečení, v konaní pred súdom prvého stupňa boli dôkazy vykonané zákonným spôsobom a to v rozsahu nevyhnutnom na spravodlivé rozhodnutie. Súdy vykonané dôkazy vyhodnotil spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a takýmto postupom dospel k správny záverom. Zákonu zodpovedá aj odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom prvostupňový súd uviedol, ktoré konkrétne dôkazy vo veci vykonal, ktoré skutočnosti z nich vyplývali a na základe ktorých konkrétnych dôkazov dospel k svojim záverom. Podrobne a logicky tiež popísal akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. V tomto smere sú dôvody napadnutého rozsudku

podrobné a vecne správne, a preto na tieto krajský súd v podrobnostiach, až na nižšie uvedené výnimky, aj poukazuje.

Správne prvostupňový súd zistil dve poľahčujúce okolnosti (obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život a priznal sa k jeho spáchaniu a úprimne ho oľutoval) a nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť.

Pokiaľ ide o námietku odvolateľa, že obžalovanému nie je možné priznať priznanie sa ako poľahčujúcu okolnosť, pretože chýba úprimná ľútosť a v prípravnom konaní spáchanie predmetného trestného činu popieral, je potrebné uviesť, že poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zákona skutočne predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo je však potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu. V danom prípade obžalovaný pred súdom skutočne ľútosť nad spáchaním trestného činu výslovne nevyjadril. Na strane druhej je zo znaleckého posudku z odvetvia psychiatria zrejmé, že k svojej trestnej činnosti má obžalovaný kritický postoj. Vzhľadom na disciplinovanosť obžalovaného a jeho spoluprácu pri liečbe znalec ani nepovažoval jeho ochranné psychiatrické liečenie za potrebné a nepovažoval jeho pobyt na slobode za nebezpečný. Z uvedených skutočností, napriek takmer vymiznutým rozpoznávacím a ovládacím schopnostiam v čase činu, je možné vyvodiť ľútosť obžalovaného nad spáchaním jeho trestného činu a snahu o predídenie opakovania protiprávneho konania.

Naviac, poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zákona nie je jedinou zistenou poľahčujúcou okolnosťou, pretože ani odvolateľ nespochybňuje, že obžalovaný pred spáchaním trestného činu viedol riadny život [§ 36 písm. j) Tr. zákona]. Keďže nebola zistená žiadna priťažujúca okolnosť, tak pri prevahe poľahčujúcich okolností by aj bez priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zákona bolo pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu potrebné použiť ust. § 38 ods. 3 Tr. zákona rovnako, ako ho aplikoval aj súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Teda námietka odvolateľa týkajúca sa priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zákona nemá žiadny reálny význam na postavenie obžalovaného pri ukladaní trestu.

Odvolateľ ďalej namieta primeranosť uloženého trestu aj s ohľadom na následok spôsobený trestným činom prejavujúci sa zdravotnými problémami poškodenej. Zo skutkovej vety výroku o vine napadnutého rozsudku, ktorý je zhodný so skutkovou vetou v obžalobe prokurátora, však vznik ujmy na zdraví v dôsledku stíhaného trestného činu nevyplýva, pričom prokurátor navrhol vyhlásenie obžalovaného o vine prijať. Dokazovanie ohľadom tvrdenej ujmy na zdraví vzniknutej v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného na hlavnom pojednávaní ani vykonané nebolo, pričom prokurátor, ale ani iná strana v konaní, žiadne návrhy na doplnenie dokazovania ani nemal.

Po ustálení všetkých skutkových okolností tvoriacich znaky zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona, ku ktorým obžalovaný podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku vyhlásil vinu, prvostupňový súd aj podľa odvolacieho súdu zákonným spôsobom vyhodnotil všetky skutočnosti ovplyvňujúce rozhodnutie o druhu a výmere trestu uvedené v § 34 ods. 4 Tr. zákona. Správne vyhodnotil spôsob spáchania činu a jeho následky, zavinenie, prevahu poľahčujúcich okolností, ako aj osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

Pokiaľ ide o spôsob spáchania predmetného zločinu a jeho následky je možné uviesť, že v porovnaní s inými bežnými prípadmi zločinov sexuálneho zneužívania dosahuje iba dolnú hranicu typovej závažnosti. Obžalovaný maloletú P. ohmatával na prsiach iba raz, nikdy sa nedotýkal jej pohlavných orgánov a ani ona jeho pohlavného orgánu a nemal ani s maloletou pohlavný styk, čo sú najbežnejšie spôsoby páchania predmetného trestného činu.

Zo znaleckého posudku z odvetvia klinická psychológia detí, ktorý ale na hlavnom pojednávaní vykonaný nebol vyplýva, že maloletá Š.V. je citlivej a emočne labilnej povahy. Konanie obžalovaného pre ňu predstavovalo stres. Stres sa ešte zvýraznil, keď následne pochopila sexuálny význam jeho slov a spojila si to aj s predchádzajúcou udalosťou, kedy ju obžalovaný v noci v júni obchytkával na hrudníku a prsiach. To u nej vyvolalo pocit odporu a znechutenia z obžalovaného. Krátko po prežití druhej udalosti zažila maloletá dva flashbaky, kedy mala pocit, že situácia sa opakuje, aj keď vtedy bola na inom mieste. Svedčí to pre výrazné zahľtenie stresom v danom období, až prechodnú psychickú traumu. So spomenutými zážitkami sa maloletá dobre vyrovnala, a to aj za pomoci psychologičky, ktorú

bezprostredne po udalosti začala navštevovať a navštevuje ju doteraz. V súčasnosti je so zážitkami už dobre vysporiadaná. Ďalší psychický, mravný a sexuálny vývin maloletej nie je ohrozený.

Podľa znaleckého posudku z odvetvia psychiatria, ktorý taktiež ako dôkaz vykonaný nebol, maloletá poškodená trpí úzkostnou poruchou a to Posttraumatickou stresovou poruchou, ktorá u nej vznikla ako reakcia na stresovú udalosť. Vznik tejto poruchy je u poškodenej v príčinnej súvislosti s predmetnou udalosťou.

Z dokazovania na hlavnom pojednávaní vyplýva, že obžalovaný sa doposiaľ trestného činu a ani priestupku nedopustil. Je zamestnaný a žije vo svojom byte v spoločnej domácnosti s priateľkou a ich maloletou dcérou. Netrpí sexuálnou úchyľkou a z psychiatrického hľadiska nie je nebezpečný pre spoločnosť.

Ako je zrejmé zo znaleckého posudku z odvetvia psychiatria, konanie obžalovaného podstatným spôsobom ovplyvnila duševná choroba, ktorou trpí od svojich 16-tich rokov, a to bipolárna afektívna porucha. V dôsledku tejto duševnej choroby bola v čase spáchania trestného činu úroveň jeho ovládacích a rozpoznávacích schopností znížená podstatným spôsobom, pretože boli temer vymiznuté (znížené o 80 %).

Napriek tejto chorobe sa obžalovaný nikdy protiprávneho konania nedopustil, pričom podľa ošetrojúceho lekára je v liečbe disciplinovaný a spolupracujúci. Predpísanú medikáciu užíva, na kontroly chodí a pri objavení sa hlbokej depresie obžalovaný sám žiada hospitalizáciu.

V spojení s uvedenými skutočnosťami prvostupňový súd správne vyhodnotil, že obžalovaný spáchal predmetný trestný čin v stave zmenšenej pričetnosti, keď vzhľadom na jeho zdravotný stav by bolo možné za súčasného uloženia ochranného liečenia dosiahnuť ochranu spoločnosti aj trestom kratšieho trvania, a že teda sú splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom uvedené v § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona. Pri použití tohto ustanovenia, pri zákonom ustanovenej trestnej sadzbe v § 201 ods. 2 Tr. zákona na 7 rokov až 12 rokov, prvostupňový súd aj podľa odvolacieho súdu správne napadnutým rozsudkom uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorého výkon, za súčasného uloženia probačného dohľadu, podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 5 rokov, pričom súčasne uložil aj ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou a primerané povinnosti a obmedzenia.

V napadnutom rozsudku však nie je možné súhlasiť s aplikáciou aj ust. § 39 ods. 1 Tr. zákona, pre použitie ktorého splnené podmienky neboli. Podľa tohto ustanovenia tiež možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného Trestným zákonom, ale len vtedy, ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Keďže podľa zákona ide o mimoriadne zníženie trestu, pre takýto postup musia byť zistené také okolnosti prípadu alebo pomery na strane páchatel'a, ktoré sú mimoriadne, niečím výnimočné a nevyskytujú sa v iných obdobných prípadoch, a zároveň vzhľadom na ktoré by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania.

Žiadne mimoriadne okolnosti prípadu alebo mimoriadne pomery na strane obžalovaného však zistené neboli. Pokiaľ za také pomery súd prvého stupňa považuje zmenšenú pričetnosť obžalovaného, tak podmienky pre jej aplikáciu ako dôvodu pre mimoriadne zníženie trestu upravuje ust. § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona, ktoré mimoriadne zníženie trestu v stave zmenšenej pričetnosti podmieňuje zistením, že vzhľadom na zdravotný stav páchatel'a by bolo možné za súčasného uloženia ochranného liečenia dosiahnuť ochranu spoločnosti aj trestom kratšieho trvania a súčasným uložením ochranného liečenia. Teda pokiaľ súd u páchatel'a nezistí inú skutočnosť majúcu charakter mimoriadnej okolnosti alebo pomeru, než je iba zmenšená pričetnosť, tak trest môže mimoriadne znížiť len za podmienok ustanovených v § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona, pričom nie je viazaný obmedzeniami uvedenými v odseku 3.

V predmetnej veci, ako už bolo vyššie uvedené, podmienky pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona splnené boli. Preto nesprávne použitie aj ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zákona nijako neovplyvnilo vecnú správnosť uloženého trestu, ktorý pri súčasnom uložení ochranného liečenia zabezpečí dosiahnutie ochrany spoločnosti.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd o odvolaní prokurátora jednomyseľne rozhodol tak, že ho podľa § 319 Tr. poriadku ako nedôvodné zamietol.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.